

Yönetim Yazıları 28

Mesut KOYUNCU Yönetim Danışmanlık & Vergi Hizmetleri | YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR

Oluklu Mukavva Kağıt, Karton, Atık Kağıt ve Ambalaj Verilerine Göre Bir Değerlendirme

"Asla pes etme. Bugün zor, yarın daha zor ama yarından sonraki gün güzelliklerle dolu olacak."

Jack Ma

Alibaba Grup Kurucu ve Başkanı

Başlarken....

Pandemi dönemi birçok ambalaj ürünü gibi oluklu mukavvadan yapılan ambalaj talebini de artırdı.

Artan talep hem kağıt hem de ambalaj ürünlerinde karlılığı beklentilerin oldukça üstüne çıkardı.

Sonrasında gelen konteyner krizi denizaşırı ticareti zorlaştırdı. Bu yeni kriz hem uluslararası ticareti engelledi hem de pahalı hale getirdi. Yurtiçi üretim ve ticarete karlılıklar yine arttı.

Türk iş insanlarının ortak karakteri, kazandıklarını yeniden yatırıma yönelmek olsa gerek. Hele "Nas Sistemi" ile ortaya çıkan yüksek enflasyonla düşük faiz ile mücadele politikası yatırım iştahını, yatırımlara yöneltilecek kaynakları daha da artırdı.

Bunlar bilinen ve sık sık tekrarladığımız hikayeler. O dönem yatırım yapmayan bir firma var mı bilmiyorum.

Kağıt Kapasite ve Üretim Verileri

Oluklu mukavva kağıt üretiminde pandemi döneminde 3,5 milyon tonlarda olan kapasitenin, yapılan ve yapılmakta olan yatırımları dikkate aldığımızda, önümüzdeki birkaç yıl içinde 6 milyon tonlara çıkacağını söyleyebiliriz. Karton üretiminde ise **kapasite** 1,5 milyon tonlara çıkacak, toplam kapasite 7,5 milyon tonu bulacaktır.

Selüloz ve Kağıt Sanayii Vakfı'nın geçen yıl yayınladığı verilere göre yıllar itibariyle **üretim tahminleri** aşağıdaki gibidir.

Üretim Tahminleri (ton)	2025	2026	2027
Oluklu Mukavva Kağıdı	3.923.500	5.168.500	5.267.000
Artış Oranı	20,1%	31,7%	1,9%
Kartonlar	1.013.500	1.248.500	1.322.500
Artış Oranı	10,4%	23,2%	5,9%
Toplam	4.937.000	6.417.000	6.589.500

Kağıt ve karton sektöründe, bu yıl üretime başlaması beklenen yeni kapasitelerin devreye geç girmesi ya da hiç girememesi, ambalaj tüketiminde beklenen artışların olmaması, mevcut kur politikasının kağıt ihracatını sınırlaması, yurt dışında da iç piyasa benzeri hem kapasite fazlası hem de durgunluk hallerinin varlığı, 2025 yılında kağıt ve karton üretiminin tahminlerin gerisinde gerçekleşeceğini göstermektedir.

İlk altı ayın verilerinden yola çıkarak, 2025 yılında, 3.235.000 ton oluklu mukavva kağıdı 745.000 ton karton olmak üzere 4 milyon ton civarı bir üretim olacağını tahmin ediyoruz.

Eğer üretim, tahminimiz doğrultusunda gerçekleşirse, bir önceki yıla göre oluklu mukavva kağıdı üretiminde %1, karton üretiminde de %19, toplamda %5 gibi bir **küçülme** ortaya çıkacaktır.

Öyle ise sorun 2026 yılının sorunu mudur?

Yeni kapasitelerin devreye girmesi, 2024-25 yıllarında devreye giren kapasitelerin kullanım oranlarının artması ile Selüloz ve Kağıt Sanayii Vakfı'nın yukarıya

aktardığım 2026 yılı üretim tahminine (kağıt ve karton birlikte yaklaşık 6.4 milyon ton) ulaşılması halinde ciddi bir sorun ile karşı karşıya kalınacak demektir.

Ben, 2026 yılının üretim rakamlarının bu tahminin oldukça altında kalacağını düşünüyorum. Oluklu mukavva kağıtlarında 4 milyon ton, karton üretiminde 1 milyon ton civarı bir üretim rakamı ortaya çıkabilir. Bu tahmin bile %25 oranında bir büyüme demektir.

Üretim Tahminleri (ton)	2024	2025	2026
Oluklu Mukavva Kağıdı	3.266.479	3.235.000	4.000.000
Artış Oranı		-1%	24%
Kartonlar	918.035	745.000	1.000.000
Artış Oranı		-19%	34%
Toplam	4.184.514	3.980.000	5.000.000
Artış Oranı		-5%	26%

2026 sonrasında kapasitenin oluklu mukavva kağıtlarında yıllık 6 milyon ton karton üretiminde 1 milyon ton toplamda 7,5 milyon ton olacağı düşünülürse, sorun sadece 2026 yılı sorunu değil muhtemelen 2030 ve sonrasına da sarkabilecek bir sorundur.

Peki sorun sadece kağıt üreticilerinin sorunu mu?

Atık Kağıt Verileri

Türkiye’de oluklu mukavva kağıdı ve karton üretiminde hammadde olarak genelde atık kağıt kullanılmaktadır.

Kağıt üretimde hammadde olarak kullanılan atık kağıtların yurt içi üretimi İstanbul Sanayi Odası verilerine göre 2020 yılında 2.151.052 ton, 2021 yılında 2.610.085 ton, 2023 yılında 2.619.146 ton civarındadır. (Aşağıdaki tabloda 2022, 2024, yılları verilerine ulaşamadığından bir önceki yıl verileri kullanılmıştır.)

Yurt içi atık kağıt üretimi ne yazık ki artmamaktadır. Kağıt geri dönüşümünde yaşanan ve bilinen sosyal sorunlar bir tarafa yurt içinde üretilen kağıtların bir kısmının ihraç edilmesi de atık kağıt üretimini sınırlandırmaktadır.

Kağıt Geri Dönüşüm Sanayicileri Derneği (AGED) verilerine göre 2024 yılında 1.563.668 ton hurda kağıt ithal edilmiştir. **İlk altı ayın verilerinden yola çıkarak** 2025 yılı tahmininin 1.577.867 ton civarında olacağını söyleyebiliriz.

YIL	YURTIÇİ	İTHAL	TOPLAM
2020	2.151.052	1.453.148	3.604.200
2021	2.610.085	1.204.707	3.814.792
2022	2.610.085	1.357.961	3.968.046
2023	2.619.146	1.162.765	3.781.911
2024	2.619.146	1.563.668	4.182.814
2025 T	2.619.146	1.577.867	4.197.013

Oluklu Mukavva ve karton kağıt üretiminin 2025 yılında 4 milyon ton civarı olacağından hareketle yukarıdaki tabloda yer alan 2025 yılı temin edilen/üretim verilen hurda kağıt miktarı fireler de dikkate alındığında birbirlerini doğrular niteliktedir.

2024 yılı oluklu mukavva ve karton kağıt ithalat ve ihracat verileri irdelendiğinde, yıl içinde kağıt ithalatına konulan verginin etkisiyle, ithalatın düştüğü yeni kapasiteler ile ihracatın arttığı, yıl sonunda ihracat lehine 84 bin ton civarında bir farkın oluştuğu görülmektedir.

2024	İthalat	İhracat	FARK
OCAK	31.123	19.895	11.228
ŞUBAT	27.119	21.831	5.288
MART	28.551	20.180	8.371
NİSAN	21.329	20.080	1.249
MAYIS	15.037	16.015	-977
HAZİRAN	10.778	13.279	-2.501
TEMMUZ	15.693	23.585	-7.892
AĞUSTOS	9.066	27.023	-17.957
EYLÜL	13.648	22.372	-8.724
EKİM	10.017	31.610	-21.593
KASIM	6.990	28.085	-21.095
ARALIK	4.314	33.721	-29.407
TOPLAM	193.665	277.676	-84.012

2025 yılı verileri incelendiğinde ise, Ocak-Ağustos aylarında kağıt ihracat-İthalat farkı 207.071.- olmaktadır. Yıl sonu tahmini oran ve orantı yoluyla 310 bin ton olarak hesap edilmiştir.

2025	İthalat	İhracat	FARK
Ocak	6.765	33.189	-26.424
Şubat	5.543	18.709	-13.166
Mart	8.337	28.091	-19.754
Nisan	8.207	35.052	-26.845
Mayıs	12.359	29.040	-16.681
Haziran	9.511	39.070	-29.559
Temmuz	10.001	49.226	-39.224
Ağustos	5.480	40.898	-35.418
TOPLAM	66.203	273.274	-207.071
Yıl Tahmini	99.304	409.911	-310.607

Bu farkın devamı halinde, yurt içinde toplanabilecek atık kağıt miktarı azalacağı için daha fazla hurda kağıt ithal etmenin zorunlu olacağı ortaya çıkmaktadır.

Artan kağıt üretimi artan ihracat hem atık fiyatlarını artıracak hem de teminini daha zor hale getirecektir.

Sorun aynı zamanda hammadde temini ve maliyetleri sorunudur.

Oluklu Mukavva Kapasite ve Üretim Verileri

Oluklu Mukavva Sanayicileri Derneği (OMÜD) her yıl çok değerli istatistikler yayınlıyor.

Bu istatistiklere göre 2024 yılında oluklu mukavva satışları (ihracat dahil) 2.470.647 ton olmuş. Bir önceki yıla göre %1,9 oranında bir düşüş gerçekleşmiş.

OMÜD verileri ile önceki bölümlerde kullandığım Selüloz ve Kağıt Vakfı verilerini bir araya getirdiğimizde; oluklu mukavva satışlarının oluklu mukavva kağıt üretimine oranı 2023 yılında %86, 2024 yılında %76 olarak gerçekleşmiş.

Oluklu mukavva kağıt üretiminin 2025 yılında 3.235.000 ton civarında olacağını tahmin etmiştik.

Biz, Selüloz ve Kağıt Vakfı üretim tahminlerinden ayrışarak, **oluklu mukavva kağıt üretiminin** 2026 yılında 4 milyon ton, 2027 yılında 4,5 milyon ton olacağını, 2030 yılında 5 milyon tona 2035 yılında ancak 6 milyon tona ulaşacağını varsayalım.

Türkiye'nin bu yılki büyüme beklentisi %3,3. Oluklu mukavva satışlarının da aynı oranda büyüyeceğini düşünürsek 2025 yılında oluklu mukavva satışları 2.550.000 tonun biraz üzerine çıkmış olacak.

Orta vadeli programa göre, Türkiye'nin 2026 yılında %3,8 2027 yılında %4,3 büyümesi öngörülüyor. Aynı yıllarda sektör satışlarının da genelde iyimser olan bu oranlarda büyüyeceğini varsayalım.

Oluklu mukavva satışlarının 2028-30 yıllarında yıllık %5; 2031-35 yılları arasında yıllık %8 oranında büyüyeceğini kabul edelim.

Bu verilerle, sektörün 2023 yılında ulaştığı %86 oluklu mukavva satışları/kağıt üretimi oranına (2022 yılında %89) ancak 2035 yılında (%84) ulaşabilecektir.

OLUKLU MUKAVVA (OM) AMBALAJ	2023	2024	2025 T	2026 T	2027 T	2030 T	2035 T
OM Kağıt Üretimi	2.914.520	3.266.479	3.235.000	4.000.000	4.500.000	5.000.000	6.000.000
Değişim Oranı	-0,1%	12,1%	-1,0%	23,7%	12,5%	11,1%	20,0%
OM Satışları (Ton)	2.518.749	2.470.647	2.552.178	2.756.353	2.976.861	3.446.089	5.063.435
Değişim Oranı	-2,6%	-1,9%	3,3%	3,8%	4,3%	15,8%	46,9%
OM Satışları Tüketimi/ OM Kağıt Üretimi	86%	76%	79%	69%	66%	69%	84%

Oluklu mukavva ambalaj sektöründe de kapasite fazlasının olduğunu biliyoruz. Kağıt satışında istediği verimliliğe ulaşamayan üreticilerin entegrasyon sağlamak veya artırmak adına yeni fabrikalar açıp yeni kapasiteler yaratacaklarını da tahmin ediyoruz.

Kağıt üreticileri kadar büyük sermaye yapısına sahip olmayan ambalaj üreticileri kağıt üretimindeki bu kapasite fazlasından belki kağıt üreticilerinden daha fazla etkilenecekler.

Sorun en az kağıt üreticilerinininki kadar ambalaj üreticilerinin de sorunudur.